

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Pe un an 40 coroane. — Pe șase luni 20 coroane. — Pe trei luni 10 coroane.
Ziarul apare Marțea, Joi și Sâmbăta

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

== Prețul inserțiunilor, după învoială ==

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Insemnări

Împrumutul Ardealului

Minciuna turanică nu conține a și juca limbile de pară. Ii arde inima diavolească să vadă cel puțin în clipita când își dă neblesnicul duh, țisnind flacări prin olaturile care le-a oblădui un mileniu, sugând, lihnită, sângele românesc și îngrășându-se în scaune de tihnă din sudoarea noastră. Zadarnică-i arsura și neputințioasă-i voința de vampir! Dorul cel mare și sfânt, hărăzit de strămoși împărătești, purtat și hrănit cu negrită evlavie de sufletul a nenumărate generații s'a împlinit, luând strălucita făptură: România unită și nedespărțită.

Da, am dat veacuri de arândul sânge și avere pentru ca minciuna să ne împăiangineze privirile, să ne încurce mințile și să ne tulbure cele mai curate simțiri cu veninul ei de moarte. Toată truda, toată vlaga, tot sângele nostru curgea ca niște râuri de lapte și bunătăți din povești, spre stăpânirea grofilor ungurești, care în schimb ne trimitea călăi plătiți cu banul nostru, ca să ne sugrume sufletește și trupește. Dela vlădică și până la cel din urmă rob al pământului nu lucra pentru el, pentru frații lui, pentru neam și biserică, ci pentru dușmanul hain, ca în schimb să primească dreptatea ungurească și temnițe ungurești. Așezările noastre pașnice ni le-au năpădit lipitori flămânde și nu ni-a rămas nimic neprihănit: școlile pângărite de duh păgân, bisericile umilite, pământul lepat în lanțuri împărătești și sufletele murdărite de valurile spurcate ale culturii iudaio-mongole.

Vremile acestea de amare suferințe au dispărut ca un vis urât. Astăzi avem casa noastră curată, pământul nostru liber, țara noastră mândră și statul nostru puternic dirigit și îndrumat pe calea cea cuminte de cei aleși ai neamului. Ardealul, frumosul și mândrul Ardeal e sub stăpânire românească și mâne vor fi și celelalte părți ale pământului strămoșesc. De azi înainte nu se mai strecoară în hambare străine și dușmane nici un grăunte din rodul pământului românesc, și nici un gologan nu va mai părăsi șarparul țaranului nostru trudit pentru ca să aștearnă pat moale călăilor dela Peșta.

Și vom munci cu puteri însutite și vom jertfi totul pentru a sprijini în plină măsură clădirea temelilor de granit ale României mari. Vitejii neamului ascultând glasul de fermecătoare chemare, vin plini de însuflețire să deie ființă armatei ardele- nești, chemată să ne apere cinstea și viața

avutul și hotarele; vin îndemnați de sfânta dragoste de neam, de țară și de evlavioasă admirație față de craiul românesc. Așzăminte românești pentru luminarea minții și împodobirea inimii cu virtuțile creștinești răsar în toate târgurile și satele noastre, asemenea spitale pentru tămăduirea trupurilor, vetre pentru ocrotirea orfanilor, administrație și dreptate românească, diregătorii mari și mici cari toate vor să chizesuiască și asigure înflorirea vieții naționale pe pământul strămoșesc.

Suntem conștii de marile și multele trebuințe ce le are statul nou al nostru cu clădirea temelilor trainice pentru ca să și poată împlini rostul său în cununa celor-

lalte țări, în cununa neamurilor. Înțelegem pe deplin frământările celor aleși ai noștri și așteptăm clipită cu clipită să apeleze cu inimă deschisă la sprijinul tuturor fiilor, la avutul, la rodul muncii noastre. Toți vom grăbi să aducem bunul nostru jertfă cu mireasmă plăcută pe altarul României mari. Destul am muncit și jertfit pentru dușmani, vrem acum să ni se deie prilej să jertfim din plin pentru noi și casa noastră plină de farmec.

Fiii Ardealului așteaptă clipita să și imbie avutul pentru a sprijini și accelera clădirea României mari, cer să se facă împrumutul Ardealului!

Un dorobanț.

Voluntarii Ardealului și Bucovinei

De Maria Regina României

Intr-o zi de vară am văzut în Capitala refugiului și a sfintelor noastre nădejdi pe voluntarii Ardealului și Bucovinei, toți bărbați voinici și cu fețele serioase cari veniau să întărească rândurile rărîte ale mult încercatei noastre oștiri.

După o eamnă de neînchipuite nenorociri, speranța începuse să picure încet încet, chiar în inimile cele mai zdrobite. Câmpurile înverziseră de semănăturile primăverii și cerul luminat părea că trimite făgăduința unor zile mai puțin întunecate.

Armata noastră cunoscuse toate lipsurile și toate suferințele, însă încetul, cu multă trudă, cu multă răbdare și multă muncă, în primăvară am avut earăși o mândră oaste. Armata aceasta a primăverii din 1917 era o adevărată minune răsărită din pământ.

Indurasem atâtea calamități și înfruntasem atâtea desamăgiri, că aproape nu mai îndrăzneam să ne bucurăm.

Munca fusese anevoioasă, mijloacele puține, transporturile și comunicațiile grele, încât fie-care sfortare făcută părea că e ridicarea unei greutăți imense, și atât de multe greutăți erau de ridicat! Și timpul în care trebuia să ne înălțăm capetele și să zâmbim earăși cerului senin era atât de scurt!

Atunci au venit voluntarii Ardealului și Bucovinei, ostași viteji ajunși prizonieri în Rusia, liberați ca să vină în slujba Patriei-mame, căreia inimile lor totdeauna aparținuseră.

O zi de emoție zguduitoare, o licărire de lumină în mijlocul nourilor încă foarte întunecoși.

Soarele își revărsa căldura în valuri de aur pe câmpia întinsă unde erau înșirați noii noștri ostași. Ei aveau ochii hotărâți ca ai oamenilor cari văzuseră moartea de aproape și nu se înfricoșaseră de ea, obrajii bronzăți de soare și de vânt, și mersul sigur și mândru.

Regele li-a vorbit, și răspunsul glasurilor lor a fost hotărârea de a merge să desrobească pământul împilat al Ardealului și Bucovina sfintelor morminte ale glorioșilor Voevozi ai Moldovei.

Ear, când au ridicat mâinile ca să jure credință tronului și steagului României, mi s'a părut că cheamă binecuvântarea cerului pentru pământul pe care se simțeau fericiți.

Cu aceeași credință nezguduită în sfینtenia cauzei noastre drepte au trecut soldații noștri munții cu un an mai înainte. Picioarele lor au atins pământul făgăduinței, ochii lor au văzut munții și câmpiile, apele, căile și căminurile fraților lor. Mulți din ei au căzut cu brațele întinse spre Alba-Iulia, cetatea împlinirii visului lor. Inimile lor tinere au fost sfărâmate și cu sângele lor au stropit pământul scump, pe care n'au putut să-l țină.

Copleșiți de numărul dușmanilor au fost nevoiți să se întoarcă, dar au lăsat morții cu fața la cer ca să vorbească de dreptul lor de a libera pe cei de un sânge și de un neam cu dășii. Aceasta a fost la început, în zilele speranței umate de o tragică desamăgire, de retragere și neorânduială, de suferințe fără nume și de des-nădejde. Pentru curajul și bărbăția no-

stră dușmanul ne-a pedepsit cu o răsbunare de care numai el era în stare, a răs de idealul nostru, a batjocorit viziunile noastre, a umilit și a ruinat țara noastră, și a aruncat lanțuri grele asupra acelor cari au visat să desrobească pe alții.

Și, ca o minune, mii de Ardeleni și Bucovineni, izgoniți din căminurile și din ogoarele lor ca și ai noștri, au venit să-și înfrățescă suspinul și dorul pentru pământul iubit. În negura amărăciunilor noastre ei au adus cea dintâi rază de speranță. De aceea au fost primiți cu lacrimi, cu lacrimi de bucurie în ochi, și de aceea am aruncat flori la picioarele lor. Erau ostași purtători ai aceleiași făclii a liberării ca și noi; erau pentru noi mai mult de cât o încurajare și mai mult de cât o speranță: erau simbolul țelului nostru, erau mărturia vie că visul nostru poate să fie realitate.

Când am auzit pașii lor apăsați pe străzile care cunoscuseră atâtea suferințe, am înțeles că au venit să rămână nedeslipiți de noi, până în ziua cea mare a împlinirii credinței noastre.

Conferența de pace

— Bănatul este al nostru! —

Dela Paris se vestește:

În prezența delegațiilor Marilor Puteri și a delegațiilor sârbi, dl. I. Brătianu, președintele consiliului, a susținut drepturile noastre asupra Bănătului pe următoarele considerații:

1. Pe baza tratatului de alianță dela 4 August 1916;

2. Pe bază că majoritatea poporului este de rasă, de cultură și de tendințe românești;

3. Pe bază că Bănatul formează un tot indivizibil, geografic și etnic. Toate trei comitatele: Caraș-Severin, Timiș și Torontal, depind economicște unul de altul, încât separarea ar însemna ruina lor.

Dl. Brătianu a insistat asupra importanței politice a bunelor raporturi ce trebuie să existe între noi și sârbi, și că Dunărea care trebuie să facă frontiera, să garanteze, ca și în timpul celor zece secole trecute, relațiunile amicale între ambele popoare.

Delegații sârbi s'au pus pe tărâmul argumentului cunoscut al necesității apărării Belgradului, că Austria a promis sârbilor autonomia Bănătului după revoluția ungară dela 1848.

Dl. Brătianu a răspuns, că România, după cum este prevăzut și în tratatul de alianță, este gata să dea toate garanțiile de siguranță pentru capitala Sârbiei și în favoarea minorității sârbești din Bănat, *dacă sârbii acordă garanții românilor din Timoc.*

*

Se telegrafează din București:

După cum se depeșează din partea reprezentanților României dela conferența de pace, *sârbii au recunoscut îndreptățirea pretensiunilor românești asupra Bănătului și prin aceasta s'a înlăturat ultima piedecă din calea învoielilor între sârbi și români.*

Medicii români către Suverani

Congresul medicilor români, ținut la Sibiu în 28 Ianuarie n. a. c., a trimis M. J. Lor regele Ferdinand și reginei Maria următoarele telegrame de omagiu:

1. *Medicii români din Ardeal, Bănat și părțile ungurene, întruniți la Sibiu în congres, aduc omagii sincere primului rege al tuturor românilor. Neamul românesc va fi recunoscător regelui Ferdinand, întemeietorul unității naționale, și Augustei familiei domnitoare.*

2. *Medicii români din Ardeal, Bănat și părțile ungurene, întruniți la Sibiu în congres, reamintindu-și marile jertfe aduse pentru neam de iubita lor regină Maria, li aduc sincere omagii și O asigură de iubirea curată a tuturor românilor. Trăiască regina Maria și Augusta Ei familie!*

La aceste telegrame președintele Congresului a primit următoarele răspunsuri:

a) *Regele viu mișcat de sentimentele ce-I exprimați, mă însărcinează să transmit congresului ce-l prezidați înaltele Sale mulțămiri. Mareșalul curții regale: Henry Catargi.*

b) *Adânc înduioșată de frumoasele D-Voastre cuvinte Vă mulțămesc călduros cum și întregului congres și fac pentru toți urări ferbinți de bine și prosperitate, încredințată că întrunirea D-Voastre va da cele mai bune roade. Maria.*

O datorie a tuturor

Stăpânirea teritoriilor desrobite înseamnă a administra și apăra interesele și avutul statului, a cetățenilor. Aceasta e însă numai în cazul acela cu puțință dacă și cetățenii acestor ținuturi, pe lângă păstrarea bunei ordine și a liniștei interne, vor stăruii cu vreme și fără vreme să contribuie cu toate energiile și puterile la solidificarea finanțelor, cari au fost destul de zdruncinate de dușmanii stăpâni de eri.

Cu toții știm, că în timpul războiului, dar mai ales în ultimii doi ani de nesiguranță, cea mai mare parte a cetățenilor nu și-au plătit nici măcar pe jumătate dările și impozitele, iar stăpânirea grofilor maghiari din Budapesta nu numai că nu a avut energia morală să-și încasseze pretensiunile, dar a lucrat intenționat să demoralizeze publicul pe fel și fel de căi și prin fel și fel de mijloace. Îndeosebi guvernul revoluționar maghiar ca să-și câștige slugi și să astupe gura celor nemulțămiiți a tipărit și tipărește zilnic milioane de bancnote de hârtie în alte țări fără nici o valoare, ca astfel să tulbure buna ordine și la vecini, îndemnând și învățând cetățenii la neîmplinirea datoriunilor față de stăpânire.

Consiliul dirigent român e nestrămutat în hotărârea sa de a pune o bază solidă, trainică Statului nostru nou înființat și stăruie cu toată îndreptățirea a obșnui cetățenii la împlinirea regulată a îndatoririlor ce le revin, cerând deocamdată prin o circulară adresată direcțiunilor financiare a se încasa toate restanțele de impozite, cari sunt de cea mai mare lipsă pentru susținerea ordinii și a mecanismului de stat.

Datoria noastră de cetățeni credincioși și supuși statului visat de strămoși e să ne achitam din îndemnul cunoștiinței dările și toate impozitele fără să mai așteptăm și îndemnuri ori măsuri esteriore. N'am fi vrednici de libertatea românească, care ne-a dăruit-o bunul Dumnezeu, dacă nu ne-am cunoaște datoriile și nu le-am împlini cu scumpătate. Preoții noștri și învățătorii, precum și toți intelectualii își vor face un act de trează conștiință din datoria de a lumina credincioșii asupra acestei necesități interne.

Să ne plătim dările!

Noii cetățeni ai României

— Sașii la București —

În *Neamul Românesc* citim următorul articol semnat de dl. N. Iorga:

Delegația noilor cetățeni sași ai României depline (nu vi se pare terminul mai potrivit decât acela, cam umflat și pretențios, din care pare că răsuflă cucerire și anexare, de România Mare?) a fost primită de Regele și de Prințul Moștenitor.

Dl. Schullerus și tovarășii săi au prezentat Suveranului, pe care și l-au voit, actul dela Mediaș al unirii, pentru totdeauna, cu o Românie

FOIȘOARA

Frați români!

— Cătră poporul românesc —

II

Suferințele îndurate de neamul nostru le-a cumpănit bine adunarea cea mare a românilor dela Alba-Iulia. Și cu o gură și cu o inimă au hotărât, că de țara ungurească nu vrem să ne mai ținem. Ne alipim la frații noștri din țara românească. Vrem să dăm mâna cu frații noștri din Basarabia, cari au robit sub muscali. Vrem să dăm mâna cu frații noștri din Bucovina, cari au suspinat mai mult de o sută de ani sub stăpânirea nemțească. Le întindem mâna și le zicem:

*Eu și-s frate, tu-mi ești frate,
În noi doi un suflet bate.*

Și toți, cari am fost până acum răsfirați ne alipim de sânul maicei noastre dulci, ne alipim de *Țara românească*. Vrem să formăm

o țară mare a tuturor românilor, o țară mândră și frumoasă cu 14 milioane de români.

În țara noastră românească nu vom mai trăi din mila altora. Noi vom fi stăpâni și gazde. Toate legile și toate judecățile vor ieși pe limba noastră românească, ca să le înțeleagă tot omul. Săteanul și omul sărac va avea tot atâta omenie și ascultare înaintea legii ca și domnii. Diregătorii din toate cancelariile vor fi cei mai mulți români, feciori de plugari dela sate, cari și-au câștigat învățătura. Pruncii voștri vor fi domni și judecători asupra voastră, nu străinii de altă lege. Iar domnii români, ori cum ar fi, vor fi totuși cu mai multă inimă față de popor, pentru că «sângele apă nu se face».

Se vor aduce legi nouă pentru folosul muncitorilor și al plugarilor. Săracul va avea tot atâta drept de vot, ca cel bogat. Poporul își va alege antistia satului, pe notar, pe so'găbirău și pe deputații din casa țării, după bunul său plac. Glasul poporului va fi ascultat pretutindeni până sus la regele, care știe bine, că poporul e talpa țării sale.

Pământ va fi destul pentru toți, fraților.

Țara românească va fi mare, pe averea și pe pământurile ei nu se vor mai împărți străinii. Fiecare sărac va căpăta atâta pământ, ca să poată trăi cu familia sa cinstit. Pământurile și aranzile vor fi ieftine. Porțiile și birurile nu vor fi așa de mari, pentru că țara românească nu e înglodată în datorii. Se știe, că grâul din România e ca aurul de frumos. În ani buni și roditori țara câștigă sute de milioane numai din grâu și din cucuruz. Locuri de pășune, la munte și la șes, fiind destule, vitele românești se prăsesc și se cresc ușor și ieftin. Întrebați pe jidovi: câte sute de trenuri de grâu, cucuruz, ovăs, linte, fasole, oi și vite cu coarne au adus din România în cursul acestui război? Întrebați cu ce prețuri le-au cumpărat, și câte milioane au câștigat? Poate nicăiri nu s'a pomenit așa o ieftinătate, ca în țara românească, pe care Dumnezeu a binecuvântat-o cu toate cele de lipsă. Isoarele ei de petrol sânt cele mai bogate din lume. Băile de aur, de sare și de cărbuni din Ardeal deacum nu vor mai fi în mâna străinilor. Bogățiile, care le-a revărsat mâna lui Dumnezeu în pământul cel scump al Ardealului no-

care intră în toate drepturile, vechi și imprescriptibile, ale neamului românesc. Și ei au adus dorințe pe care le cunoaștem și pe care le socotim pe deplin îndreptățite, căci nu poporul care a suferit mai mult de prigonirea limbii și a culturii sale se va atinge vre-odată, cât de puțin, de dreptul oricui de a se folosi de limba sa și de a desvolta în ea o cultură. Cu atât mai puțin poate fi vorba de așa ceva față de fragmentul pus de soartă în mijlocul maselor românești, al unei națiuni, care, orice greșeli ar fi făcut conducătorii ei, a fost și este printre cele dintâi ale omenirii.

Și, când aceste două sute de mii de oameni sânt de opt veacuri acasă la ei și când starea înfloritoare a țării datorește așa de mult muncii, economiei și inteligenței lor solide și stăruitoare, și mai puternic ni se impune datoria de a respecta în ei, așa cum sânt și cum înțeleg să rămâie, nu numai un puternic element de ordine și civilizație în prezent, dar și unul de frumoasă tradiție istorică în trecut și unul de sigură garanție de înaintare culturală în viitor.

Regele li-a răspuns limpede și hotărât. Omul loial a cărui asigurare e cel mai puternic sprijin pentru orice cerință de drept și pentru orice speranță de viață în adevăr civilizat, a vorbit din inimă, ca totdeauna, noilor supuși ai Coroanei sale, fraților sași ai românimii de azi și de mâine, pentru a le spune că nu vor avea să regrete niciodată hotărârea pe care într'un ceas de cuminte socoteală a împrejurărilor au luat-o, rupând cu maghiarismul de stat, de pe urma căruia atât au pățimit, pentru a se uni cu acel românism național pe energia căruia, ca și pe toleranța-i dovedită, se pot răzîma.

Farmecul pe care familia noastră regală l-a exercitat asupra tuturor celor cari, în zile rele și bune, s'au apropiat de dânsa, a făcut ca și delegația sașilor să plece de aici cu lumină și bucurie în inimă.

Și-i putem asigura că oricine între români știe, înțelege și prevede, are față de nația lor intențiile și sentimentele lui Ferdinand I-ii.

In așteptarea congresului

După veacuri de umilire și asuprire, ne vedem în sfârșit liberi.

Noi, învățătorii, suferim destul.

Lanțurile robiei le-a purtat din greu școala noastră românească. Pornirile șoviniste ale foștilor stăpâni se îndreptaseră mai întâi împotriva ei, ca prin impunerea unei limbi străine să înăbușască din inimile fragede orice sentiment de conștiință națională.

Paragrafii din legea școlară a anului 1907 ferecaseră școalele românești, ear pe învățător îl aduseseră într'o stare dintre cele mai critice.

Cei slabi de inimă au succombat. Alții au dus lupta cu greutate și nespuse, golind paharul suferințelor până la ultima picătură.

Cine va scrie istoria școalelor noastre din ultimele decenii, va putea prezenta cetitorilor

una dintre cele mai mișcătoare drame din viața școalelor românești ardeleni.

Dar dacă searele mult dorit al libertății a răsărit, urmele trecutului se văd și astăzi în pașii sovăitori ai dascălilor.

Sântem ca un copil, care la ivirea primelor raze de soare primăvăric se ridică buimăcit, și nu-i vine să creadă în reînvierea primăverii, după o eamnă lungă și geroasă. —

Un congres al tuturor învățătorilor ardeleni e o necesitate. Un congres la care să participe învățătorii români fără deosebire de confesiune, un congres în care să se dezbătă toate chestiile, care ating viața și activitatea școlii din Ardeal.

Să ieșim din orbecăiala, în care am dibuit atâta vreme. Să punem școala românească pe baza solidă, cu nou program de muncă, nu spre rușinea, ci spre gloria culturii creștine.

Țin să amintesc la acest loc, ca înorii ce așteaptă înfăptuirea: înființarea unei *pedagogii superioare*, și *cursuri de vară* în orașele mai însemnate din Ardeal precum și publicarea unei *reviste pedagogice*.

Mai amintesc apoi chestiunile privitoare la: *directorat*, la instituirea de *cantori*, la felul de *înaintare* în post a învățătorilor și la *salariizarea* lor.

Acum să ne așternem pe muncă, să punem temelie pe care să se clădească România nouă, care numai prin școală va fi tare și puternică.

Glasul învățătorilor nu poate să fie glasul celui ce strigă în pustiu...

Pompiliu Popa
învățător.

Adresa Senatului Universității din București.

Di Dr. Iuliu Maniu, președintele Consiliului dirigent, a primit următoarea adresă din partea Senatului Universității din București:

Domnule Președinte!

În bucuria și însuflețirea generală cu care neamul românesc întreg salută fericita îndeplinire a unității naționale, Universitatea din București aduce prin osul său de dragoste și cinstire scumpilor frați din România de peste munți, care prin votul unanim al Adunării naționale dela Alba-Iulia au desăvârșit unirea țărilor surori din cuprinsul Patriei Românești, ce moștenire ni-au lăsat legionarii lui Traian Impăratul, reunite acum de-apururea într'o Românie una și nedespărțită.

Prin unirea îndeplinită sub sceptrul triumfător al M. S. Regelui nostru Ferdinand I, s'au înfăptuit aspirațiunile seculare ale națiunii, idealul sfânt, pentru care Eroul național Mihai Viteazul s'a jertfit pe câmpia Turdei, ideal în a cărui credință și nădejde au crescut și murit generațiunile următoare, până în ziua binecuvântată care, după grele încercări și mari jertfe, ne-au adus izbândă și mântuire. Ea încoronează, ca punct culminant în desvoltarea noastră istorică de până acum, o lungă perioadă de lupte pentru existența națională și pentru apărarea

moștenirii străbune, și deschide o eră nouă în viața poporului românesc.

În acest trecut de lupte și suferințe, astăzi încununat de biruință, România de peste munți a dat partea sa însemnată la desvoltarea și conservarea naționalității românești, la întemeierea statului român și la înflorirea culturii naționale.

Peste munți, unde erau marile centre ale colonizațiunii și civilizațiunii romane în Dacia cucerită pentru latinitate, în Ardealul întărit de valul Carpaților măreți, a fost leagănul poporului românesc, adăpostul și apărarea lui, cea mai puternică în timpul năvălirilor barbare. Acolo s'au încheiat cele dintâi formațiuni politice românești ce apar mai întâi în istorie, vechile voievodate ale românilor dintre Tisa și Carpați, care păstrând sub Regatul unguresc elementele vechi de organizație națională, au dat naștere statului român în cele două Principate surori, descălecate de peste munți. De acolo ni-au venit cele dintâi cărți tipărite în limba străbună, care a urmat să fie limba literară a românilor de pretutindeni; acolo ideea înviitoare a latinității și unității naționale a găsit apostolii cei mai însuflețiți, idee care, înălțând sufletele și însuflețind cugetele, a adus renaștere națională, ce a creat România de astăzi.

Pentru aceste cuvinte, cu atât mai mult unirea României de peste munți cu regatul român, unire de veacuri așteptată și mult dorită, e salutată cu cea mai vie bucurie și însuflețire, ca cea mai însemnată biruință a neamului românesc. Fie ca ea să aducă o nouă renaștere și înălțare națională, o nouă epocă de înflorire a Statului român, și a culturii românești, deschizând un viitor strălucit și glorios României unite.

Trăiască Regele tuturor românilor!

Trăiască și înflorească Patria unită, România una și nedespărțită!

Senatul și Delegațiunea Universității din București:

I. Athanasie, rector, G. Țițeica, Dr. Obregia, D. Emanuel, Dr. Drag. Demetrescu, decan al facultății de teologie. P. P. Negulescu, I. Bogdan, Petre Misir, Dr. Onciul, Dr. D. Jonescu, Dr. Proca, I. Mihăilescu.

România și Înțelegerea.

— Tratatul privitor la întregirea României —

Acordul politic încheiat la 4/17 August 1916 între Înțelegere și România are următorul cuprins:

1. *Rusia, Franța, Anglia și Italia* garantează integritatea teritorială a Regatului României, în toată întinderea granițelor de acum.

2. România se obligă să declare război și să atace Austro-Ungaria în condițiile hotărâte prin învoiala militară. România se obligă de asemenea să înceteze dela declararea războiului orice legături economice și orice schimb comercial cu toți dușmanii aliaților.

3. *Rusia, Franța, Anglia și Italia* recunosc

stru, deacum vor intra în vistieria țării românești și în punga muncitorilor dela băi. Plata muncitorilor și a zilerilor va fi astfel cu mult mai mare, decât ori și unde, pentru că lipsa de muncitori va fi mare și bani vor fi destui.

Țara ungurească numai pentru alții a fost mamă, pentru noi românii a fost ciomă. Țara românească va fi mamă pentru toți, pentru că nu va fi țara domnilor, ci țara plugarilor.

Fraților! Noi nu vrem să vă amăgim cu vorbe frumoase. Noi nu vă făgăduim marea cu sarea. Noi nu zicem, că țara românească va fi raiul pe pământ, în care fiecare va putea duce lume albă fără nici un lucru. Omul slab și netrebnic, ori unde l-ai așeza și ori câte drepturi i-ai da, tot calic rămâne. Numai omul harnic și muncitor poate să înainteze în avere și bunăstare. Noi vrem numai să vă deschidem ochii. Vrem numai să vă spunem, că în țara românească mai rău, de cât aici nici de cum nu poate fi, dar mai bine de bună seamă. În casa sa și în țara sa omul, ori cum ar fi, este mai

slobod și mai stăpân pe al său, decât în casa și în țara altuia. Lumină, școală, muncă harnică și trai cinstit, iată ce vă așteaptă în țara românească!

Să nu dați așadar nici un crezământ scorniturilor, cu care vreau să vă înspăimânte și să vă amăgească niște oameni fără căpătâi și fără suflet. De boierii români să nu aveți nici o teamă, pentru că ce a fost a trecut. Nu știm dacă în țara ungurească se va fi gătat cu domnia grofilor și a baronilor. Știm însă, că în țara românească steaua ciocoilor a căzut pentru totdeauna. Chiar acum s'a hotărât în lege, ca 6 milioane de holde de pământ să se taie din moșiile boierilor și să se împărțească la sătenii lipsiți. Boierii toți și-au dat învoirea, chiar ei au adus legea cea nouă în sfatul țării. Între bați-vă acum: când vor veni grozii și vlădicii papistașilor să-și împărțească moșiile la români?

Nici în trecut n'au fost toți boierii români oameni răi și asupritori. Au fost între ei foarte mulți oameni cu dreptate și cu trăgere de inimă către popor. Din multe familii boierești au ieșit

cei mai harnici și mai luminați miniștri și cei mai cinstiți cărmuitori de țară. Toți aceștia au adus legi bune pentru săteni. Adevărații jăfuitori ai poporului au fost și acolo tot străinii, grecii, jidovii și armenii. Aceștia au luat moșiile boierești în arândă și le-au lucrat cu țărani pentru o plată de nimic, ca ei să-și poată scoate arânda înzecită.

Și apoi să nu gândiți, fraților, că boierii din România vor veni acum la noi, vor cumpăra aici moși și vă vor pune să le lucrați. Nici unul nu-și va lăsa casa și averea lui, ca să vină la noi. Dupăcum nici noi cei de aici, alipindu-ne la țara românească, nu ne lăsăm casa și masa noastră. Nimenea nu va fi silit să treacă munții și să între slugă la boieri. Tot omul rămâne unde a fost și unde-i place. Numai țara românească își va lărgi hotarele până aici la noi, și în loc să avem cărmuire ungurească în Budapesta, vom avea stăpânirea noastră românească la București.

României dreptul de a alipi teritoriile monarhiei austro-ungare numite și hotărnicite în articolul 4.

4. Marginile teritoriilor despre care e vorba în articolul de sus, sânt hotărâte după cum urmează:

Linia de hotar va începe dela Prut, dela un punct al graniței de acum dintre Rusia și România aproape de Nouasulița și va urca râul până la granița Galiției, la întâlnirea Prutului cu Ceremușul. De aici va urma granița dintre Galiția și Ungaria până la punctul Steag, cota 1655 Mai departe, va urma linia de despărțire dintre apele Tisei și Vizului, ca să ajungă la Tisa, la satul Trebuza, mai sus de locul unde se unește cu Tisa. Dela acest punct ea va coborâ malul Tisei până la 4 kilometri mai jos de locul unde se întâlnește cu Someșul, lăsând satul Vasares. Va continua apoi sud-sud-ost până la un punct la 6 kilometri la ost de orașul Dobrițin. Dela punctul acesta va atinge Crișul la 3 kilometri mai jos de locul de întâlnire a celor două râuri (Crișul alb și Crișul iute), se va uni apoi cu Tisa la înălțimea satului Algyó, la nord de Seghedin, trecând la apus de satele Krosháza și Békesamson, la 3 kilometri, de care va face o mică îndoitură. Dela Alg linia va coborâ malul Tisei până la vărsarea sa în Dunăre și în sfârșit va urma malul Dunării până la granița de acum a României.

5. România se obligă să nu ridice întărituri în fața Belgradului pe o întindere, care se va hotărâ mai târziu, și să nu țină în această întindere decât trupe trebuincioase serviciului de poliție. Guvernul regal român se obligă să despăgubească pe sârbii Bănatului, cari vor voi să-și părăsească proprietățile și să se ducă din Bănat în timp de 2 ani după încheerea păcii.

6. Rusia, Franța, Anglia și Italia deoparte, și România de altă parte, se obligă să nu încheie pace separată sau pace generală, decât în unire și totodată toate.

7. Rusia, Franța, Anglia și Italia se obligă deasemenea ca în tratatul de pace teritoriile monarhiei austro-ungare, numite în art. 4, să fie alipite coroanei României.

8. România se va bucura de aceleași drepturi, ca aliații săi în tot ce privește planurile, consfătuirile de pace, ca și discutarea lucrărilor, care vor supuse hotărârii conferenței de pace.

9. Puterile contractante se obligă să țină în secret învoeala de față, până la încheerea unei păci generale.

Făcut în cinci exemplare, la București, în 4/17 August 1916.

Ministrul Rusiei: *S. Poklevski-Kozel*; Ministrul Franței: *Saint Aulaire*; Ministrul Angliei: *G. Barklay*; Ministrul Italiei: *Fasciotti*; Președintele Consiliului de miniștri al României: *Ioan I. C. Brătianu*.

Predică

De Nicolae Ivan

Scula-mă-voi și mă voi duce la tatăl meu și voi zice lui: Tată, gresit-am la cer și înaintea Ta! Ev. Luca cap. 15 v. 18.

Iubiți creștini!

Sfânta Evanghelie ne spune că un om a avut doi feciori; unul blând, cuviincios, muncitor, onest și modest, ascultător de părinți, temător de D-zeu, înzestrat cu toate darurile, cu cari poate D-zeu împodobi pe un om.

Suflet drept și cucernic, milostiv și iertător, simbolul cinstei personificate, care nu supără, nu vatamă pe nimenea, nu râvnește la bunul altuia, ține cu sfințenie la legi și la rânduelile și întocmirile cele bune. O bunătate de om, care prin calitățile lui distinse, să apropie de perfecțiune, — de însuși creatorul D-zeu.

Celalalt fecior, fire îndrăzneată, sumet, iubitor de petreceri ușoare, cheltuitor și risipitor, lipsit de simțul realității, nemulțumit cu bunătățile ce avea la casa părinților, un tiran pe capul tatălui său, care nu s'a sfiit să i facă silă «*Dă-mi partea din avuție*» om stricat în înțelesul

strict al cuvântului plin de viții, fără scrupul de oameni, fără frică de D-zeu, decăzut moralicește, până la cel din urmă grad, la care poate decădea un om.

Despre acești doi feciori, despre aceste două firi contraste voi vorbi azi, căutând să scot la iveală, cum s'a putut și se poate, ca doi frați, cari au supt același piept, au trăit în aceeași atmosferă și să deosebiască așa mult unul de altul.

Este o enigmă, nunumai cazul din Evangelia de azi, dar multe cazuri, cari le întâlnim în viața de toate zilele, când aflăm frați, cari să deosebesc unul de altul ca ceriul de pământ. Aflăm surori, cari nu să asamănă, dăm de oameni din una și aceeași familie, din același neam de oameni buni și de oameni răi, oameni de folos și oameni de puțin folos, oameni cu calități rari și oameni cu scăderi mari.

Și dacă nu să asamănă om cu om, pom cu pom, trebuie să fie o cauză, la care să oprește mintea omului cugetător și o cercetează cu tot dinadinsul.

Știm cu toții, că tot ce viază, tot ce crește, vietate ori plantă, se desvoaltă, sub anumite influințe, bunăoară soarele, lumina, căldura, frigul. Altele prosperează și să desvoaltă numai în un anumit soi de pământ, și iarăși altele numai condiționat, dacă li să dă o hrană anumită.

Cercetând structura și construcția cea mai complicată și perfectă a omului, și la el să aplică legile nestrămutate ale naturii. Omul se naște numai om, dar devine om, după tipul și asemănarea lui D-zeu, numai prin educație, prin cultură, prin atmosfera în care trăește, prin societatea unde se învârte, prin căldura dela sânul mamei iubitoare și prin hrana sufletească, de care să împărtășește. Toate aceste au o influință hotărâtoare asupra caracterului lui, asupra vieții lui sufletești. Omul învață până la moarte. Și vai de cel nu ține pas cu timpul. Creșterea aceasta, de regulă, nu se lasă la voia întâmplării și nici nu poate fi la fel. Medicul, face la fiecare caz de boală diagnoza, și apoi prescrie medicina. La o ființă fragedă îi dă o doză ușoară, celui tare injecții duple.

Pentru o fire blăjână nu e nevoie de muștrări aspre. E de ajuns o privire serioasă și cel vizat se resemnează. O fire sumeată și pornită trebuie tractată cu rigoare și cu multă seriozitate.

Firea aceasta, taina aceasta a sufletului o descopere mama încă din leagăn, ea e primul și cel mai de frunte factor educativ, urmând mai târziu tata și trecând apoi problema educației în sarcina școlii, a societății și a bisericii. Toți acești factori concurg la desvoltarea omului și la fericirea lui; misiunii lor e: nobilitarea sufletului, inimei.

Biserica ca instituție divină numai implinind o misiune educativă își poate justifica rolul pe pământ.

Dacă familia, școala, biserica se abat dela chemarea aceasta sublimă și dacă depășesc calea cea adevărată din problema educației atunci numai întâmplarea și voia întâmplării determină norocul ori nenorocul copiilor. Numai așa ne putem explica, că fii cari au supt același piept, lăsați la voia întâmplării, cresc și să desvoaltă după impulsul firilor și să deosebesc unul de altul, pentru că pe ei nu i-a format educația sistematică, ci firea lor și aplicările lor bune ori rele, pe cari nimene nu l-ea orânduit, nimenea nu le-a sistematizat, nu le a dat nici o direcțiune și nu le-a organizat.

Intreb eu, de ce succede unui grădnar isteț să scoată din surcel pădureț, pomales cu fructe prețioase? Pentru că el s'a pus toată silința și iscusința în slujba acestei probleme, a udat la timp, a îndreptat, a delăturat ce a fost stricat și a făcut tot ce trebuie ca să-și ajungă scopul. De ce nu am face și noi aceeași lucrare, de ce nu ar altoi și premeni biserica sufletele, de ce n'ar perfecționa ea educația poporului și de ce nu ar completa aceea ce n'a putut face familia și școala? Biserica are multe mijloace de a preface și perfecționa suflete, ea poate mântui, poate da, prin ajutoare, stipendii câte un erou al condeului, un caracter și stâlp al neamului, câte un învățat al vremii, câte o individualitate marcantă, câte o personalitate cu aptitudini, ca să umplă un gol în lume, să se simtă, când nu va mai fi că lipsește, pentru că desigur și neamul nostru are talente ca puține alte, numai cât nu e permis să neglijăm talentele și să sprijinim neamuri de calibru prost.

Și dacă nu ar putea rezolvi pe de-a-întregul aceasta problemă mare și grea, dar cel puțin fii cuviincioși să ne dea, ca să nu stăm înapoia altor neamuri.

Acțiunea bisericii, fie cât de isteț organizată, nu e de ajuns ca să crească oameni întregi, curați, drepti, cumiți și harnici.

Ajutorul familiei și al casei părintești e indispensabil, căci în familie se pun temelii tari pentru calități mari.

Durere cei mai mulți părinți de acestea nu țin seamă. Unii otrăvesc sufletul copiilor proprii, certându-se în fața lor, alții vorbesc rău despre deaproapele, alții bucurându-se de paguba deaproapelui, alții întristându-se de binele lui, alții cheltuind munca lor pe lucruri nefrebnice.

Atare otravă, nu o scoate ușor din sufletul stricat, nici profesorul, nici amvonul, nici cel mai iscusit preot.

Pentru că cum va deveni cineva milostiv, când săracul iese alungat și nemiluit dela casa părinților? Cum va respecta ficiorul bunul deaproapelui, dacă vede, că la casa părinților lui se string bunuri pe nemuncite? Cum i va fi milă de orbi, de orfani, de cei ce sufer în temnițe și spitale, dacă n'a avut ocazia să vadă pe părinți îndeletnicindu-se cu problema carității creștine.

De sine înțeles, acest gest de nobleță nu-l așteptăm dela cei săraci, dela ceice luptă cu mizerii, ci dela aceia pe cari i-au favorizat mai mult împrejurările și norocul decât mintea lor puțină ca să îngămădească în jurul lor comori, pe care apoi durere mulți le folosesc exclusiv pentru trebuințele lor și pentru îmbuibările lor.

În firul acestor idei, nu pot să nu fac dureroasa constatarea, că chiar o samă de intelectuali de ai noștri din pătura mai sus pusă, prin creșterea greșită a fiilor lor, contribuie cu un contingent considerabil la numărul fiilor rătăciți.

Din astfel de rătăciți ies renegații, cari se lapadă de legea și limba părinților, astfel de rătăciți sunt dușmanii instituțiilor noastre bisericesti și culturale, neavând ei nici o dragoste pentru aceste așezăminte.

Astfel de fii rătăciți se dau pentru bani în slujba străinilor, devin necuviincioși, brutali, sumeți și nu mai au nici un respect de sfințenia bisericii, de căsuța părinților și de tradițiile familiare.

Aceștia sunt paraziții neamului, rușinea veacului, aceștia sapă la temelia bi-

sericeii, aceștia nimicesc munca înaintașilor, întunecă trecutul părinților și al moșilor, cari au fost oameni de omenie, dar nu au știut da creștere solidă fiilor și nepoților. Astfel de existențe sunt pierdute, iar reîntoarcerea e imposibilă, pentru că nu au fond și basă morală. Aceștia pentru ca să se înalțe și ridice se aliază cu satana și nu cunosc margini când e vorba de a-și satisface ambiția și deșertăciunile lor oarbe.

Sunt unii, chiar și dacă mai decad prin influința externe pe povârnișul păcatului, revin la gândiri mai bune, se îndreaptă, le pare rău, și privesc cu dispreț la stadiul de decadentă temporală.

În astfel de suflete residă putere, voință, calități superioare și scânteii dzești. Conștiința, adoarme numai pe un timp, și earăș se trezește, spulber păcatul, alungă înclinările rele și ajută virtuții, ca să iasă biruitoare. Revenim acum la viața fiului rătăcit din Evanghelia de azi și întreb? Arătați-mi om, care să fie viu și să nu greșască după zisa Sfintei Scripturi?

Căutați-l în colibă, în palat, bogat ori sărac, căutați-l în clasa oamenilor civilizați ori în pătura de jos, și rar vei afla om mai ales în tinerețele lui, care să nu fie stăpânit de vreo pasiune. Popoarele civilizate dau cel mai mare număr de descreerați, făcători de rele, ucigași, pungăși și defraudanți.

Pentru ce? Pentru că civilizația nu e cultură, sub cartă multă și diplome se ascund de mulțori, oameni slabi, cari se abat dela calea legii și dela calea cinstei, oameni stăpâniți de cele mai negre și urâte păcate și patimi.

Calea păcatului e mai ademenitoare, nu cere jertfe, nu cere abnegație și lăpădare de sine în favorul obștei și de regulă pe calea aceasta apucă, oameni fără voință, oameni slabi de înger, oameni cu caracter îndoelnic — și fără creștere solidă. Pentru acești nenorociți e de ajuns un tovarăș păcătos — și e nenorocit pentru întreaga viață, dacă nu se știe scutura la timp din ghiarele lui. Pe unul îl face lenes, pe altul cârțaș, pe altul mincinos, pe altul bețiv — și-i strică sufletul.

Din altul face un cheltuitor și risipitor nesocotit — și drept urmare i pune pecetea rușinei pe frunte, pentru că toți cei ce seceră unde n'au sămănat, toți cei ce înșală, fură, storc bani pe nedreptul și vând slujbe ca să satisfacă poftelor lor nebune, — poartă pecetea rușinei pe frunte, aceștia sunt cei știu face din dreptate nedreptate, din lege fărădelege, aceștia ocrotesc pe păcătoși, persecută pe cei drepti, căci așa le cere tovarășul, care a pus stăpânire pe sufletul lor.

Și numărul acestor nenorociți crește și sporește cu civilizația, pentru că: unde s'a sporit știința, — s'a imputinat credința. Numai o creștere rațională, numai o acțiune bine chibzuită cu plan a familiei, a școlii și a bisericii, poate mântui societatea de astfel de fii rătăciți și primejdioși. Din sfânta scriptură știm, că prorocul David, altcum om cu frumoase cunoștințe, în tinerețele lui a căzut în cele mai grele păcate. — Toate încercările de a-l întoarce pe calea binelui au dat greș, nici porunci împărătești nu au avut efect de îndreptare, într'o zi — ca prin o minune, a revenit la alte gândiri, și ca prin farmec a spus memorabilele cuvinte: «Nimă curată zidește întru mine Dzeule și duh drept inoiește întru cele dinlăuntru ale mele.»

Din momentul acela, pe care îl a în-

spirat Dzeu — s'a mântuit, psalmii lui i cetim și azi, ca mijloc de întărire sufletească. Viața lui trecută i s'a părut ca un vis urât, de care fugi ca să scapi teafăr.

Un alt exemplu din veacul al 4-lea al creștinismului ni-l dă viața sfântului Augustin. Acesta avea o mamă, un fel de Cornelia mama Grachilor. Și-a iubit fiul peste măsură, i-a dat o creștere îngrijită și privea la el ca la lumina ochilor ei. Ajuns fiul de 19 ani, — s'a împretinit cu conducătorii manicheilor al căror principiu era să guste din toate plăcerile pământești fără nici o rezervă și scrupul. Lacrimile mamei iubitoare, nopțile acestei mame petrecute în rugăciuni și plâns, l-au mântuit după ani de rătăcire.

Și revenit, s'a scuturat din cătușele păcatului, — spre bucuria neșpusă a mamei lui și spre bucuria bisericii, al cărei episcop celebru devenise, și ale cărui scrieri și azi sunt cele mai frumoase pagini din literatura bisericii pe teren teologic și filosofic. Cam la fel a urmat și reîntoarcerea fiului rătăcit din evanghelia de azi.

Ajuns gol, flămând, fără avere, lipsit de prietini, hrănindu-se cu rădăcini, s'a îngrozit el însuși de ticăloșia în care a ajuns. Și cuprins de jale a exclamat «Întoarce-mă-voiu la tatăl meu, ruga-l-voiu să mă facă ca pe unul din argații săi». În acest moment îngerul Domnului se sălășluise în sufletul lui, mintea i s'a luminat, — s'a întors de pe calea păcatului și a înviat».

Părintele care l-a primit este însuși Dzeu, cel milostiv, cel îndurat și cel iertător, care se bucură, cum se bucură păstorul, când a aflat oaia cea pierdută, pentru care lăsase cele 99.

Și în onoarea celui rehabilitat, s'a făcut cină mare și ospăț bogat, căci acest fiu, pierdut a fost și s'a aflat. Iată un frumos îndemn pentru cei greșiți pe cari îi invităm să recunoască păcatul, și să se apropie cu încredere de scaunul mărturisirei — să se curețe, îndrepte și întărească cu Duhul și cu adevărul.

Biserica cu frumoasele ei învățături, luptă și stăruie cu vreme și fără vreme, ca credincioșii ei să revină la trezvie, combătând păcatul, cere suflete și inimi calde, neprihănite și nemolipsite de egoism — căci numai prin atari calități se îndreaptă și regenerează neamul și se pot întemeia instituții de umanitate și de caritate creștinească cum sunt azilele pentru orbi și neputincioși, orfelinate, a căror lipsă o simțim mai ales atunci, când valea plângerii s'a întins aripile de-alungul și dealul țării, răspândind jale și durere, lacrimi și lipsă.

Ear preoții și dascălii cari lucră în această direcție să se bucure de îndoită cinste — stăruind cu cuvântul și fapta la împlinirea chemării lor apostolice spre mărirea lui Dumnezeu. *Amin.*

Primim știri din multe părți ale Ardealului, că asentarea și înrolarea voinicilor chemați la arme pentru a restabili ordinea amenințată de oameni păcătoși, se face cu mare și îndreptățită însuflețire. Toți românii simțesc, că este vorba de cinstea și viitorul Ardealului. Astfel, porunca de chemare va fi încoronată de izbândă desăvârșită.

Vin vitejii

Din toate ținuturile locuite de români ne vin vești îmbucurătoare cu privire la succesul deplin al mobilizării. Feciorii, voinicii noștri feciori, au primit glasul de chemare cu însuflețiri neșarmurite. Văile Ardealului răsună de chiotele bucuriei nefățărte și munții răzbubue de glasul buciurilor. Nici când n'a aflat vre-o chemare la arme atâta înțeles și atâta răsunset în sufletele românești ca cea din zilele noastre, a înțeleptului nostru ministru Maniu.

În centre se lucră febril pentru primirea vitejilor noștri frați și fii. În Sibiu harnicul și iscusitul comandant de regiment locot.-colonel *Radeș* ajutat de agilul căpitan *Savu* a organizat complet corpul ofițerilor de regiment și eri Marți toți ofițerii din garnizoană, români și sași în mijlocul unei calde însuflețiri au jurat credința Majestății Sale, viteazului nostru Rege Ferdinand I. Locot.-colonelul *Radeș* le-a adresat în urmă o înflăcărată cuvântare, în care a arătat marea și sfânta datorie pe care o are noua armată Ardeleană la consolidarea României mari.

Știrile zilei

Numărul cel mai apropiat al ziarului nostru apare, în urma sfintei sărbători *Intimpinarea Domnului, Luni la ora obișnuită.*

Serbarea Unirii. Ziua de 24 Ianuar (6 Februar) s'a serbat în București, Iași și în alte orașe, din întreaga Românie de astăzi, cu o deosebită însuflețire.

În Teatrul național din București s'a organizat un strălucit festival la ora 10 a. m., pe care l-au onorat cu înalta Lor prezență M. S. Regina *Maria* și Altețele Lor Regale prințesele *Elisabeta* și *Mărioara*, toate în costumele țării. Dl. N. Dumitrescu, președintele societății Tinerimea, a vorbit despre Unire, aducând prinos de recunoștință suveranei *Maria*, reginei răniților și suveranului *Ferdinand*, regelui țărănilor. După ariile executate de orchestra ministerului, au vorbit pe rând delegații *Basarabiei*, *Bucovinei*, *Ardealului* și *Macedoniei*, arătând dorința neștrămutată d'a face parte din patria-mamă. Adânc a impresionat cuvântarea dnei *Baiulescu* dela Brașov. Reprezentanții țărilor surori erau însoțiți pe scenă de fete și flăcăi în costumele țării, în numele căreia vorbeau. Melodii, executate din voce, sau din partea orchestrei, au fost întimpinate cu lungi aplauze, ca și versurile din *Furtuna*, compusă și zisă de dl *Zaharia Bârsan*. Danșuri naționale și poemul *Invierea Dochiei* de *Leonescu* au închis festivalul.

La ora 3 d. a. s'a serbat unirea printr'un festival dat de ministerul instrucțiunii publice. După corul școlilor secundare, au ținut vorbiri: ministrul *I. G. Duca*, serbătorind nu numai unirea cea mică (dela 1859), ci și unirea cea mare (dela 1918) a neamului românesc «dela Nistru până la Tisa», apoi dl *M. Popovici*, zicând că cel mai bun propagator al ideii unirii au fost tocmai *asupritorii* noștri, cari ne-au amenințat existența. Coruri și o scenetă alegorică, jucată de artiștii teatrului național, au terminat serbarea. Seara s'a jucat în Teatrul național: *Invierea lui Ștefan cel Mare*, dramă istorică în 5 acte, de *N. Iorga*.

În Iași d'asemenea s'a serbat unirea cu serviciu divin în catedrală; de unde un important cortegiu s'a îndreptat spre Piața Unirii. Aici s'au rostit cuvântări orazionale și s'a jucat hora unirii. După amezi s'a ținut un mare festival în teatrul național.

Distinși oaspeți în Sibiu. Zilele acestea a sosit la Sibiu dl general Medic *Viedl*, împreună cu dl loc. colonel Medic *Reverchon* din armata franceză, pentru a vizita Ardealul și pentru a lua măsurile de organizare a serviciului sanitar al armatei. Dl *Viedl* este distinsul medic militar, care a organizat serviciul sanitar militar în timpul războiului, dl *Reverchon* este celebrul medic francez, care a venit în timpul războiului în țară la noi, cu misiunea franceză condusă de generalul *Berthelot*.

Distinșii oaspeți, conduși de medicul loc. colonel *Preda*, șeful serviciului sanitar dela Comandamentul trupelor din Transilvania, împreună cu dl doctor *Moldovan* și dl loc. colonel medic din armata Ardeleană *Moga*, au vizitat toate instituțiile sanitare din Sibiu. În ajunul plecării Consiliul dirigent a dat în onoarea valoroșilor medici o masă intimă, la care au luat parte: dl general *Moșoi* cu statul său major, și toți membrii consiliului dirigent, în frunte cu dnii *Maniu* și *Goldiș*.
N. C.

Insulte ungurești. De când ziarul maghiar sibiuan *N. R. U.* nu mai poate izbi în români, s'a năpustit cu toată turbarea asupra *cehilor*. În numărul său de Duminecă declară pe cehi: «bandiți», «lași» «vagabonzi», — «Europa leggyávabb és legjelentlenebb népe.» «zsebrák-kok») — fiindcă cehii au ocupat Pressburgul...

Silul este omul, — zice francezul; și tot așa se pare că a gândit și cenzura, când va fi citit ziarul dlui *Márton*.

Mai multă publicitate. Ziarul sibiuan *Renașterea Română* face propunerea să se publice numele tuturor persoanelor, care au obținut și obțin «permisiuni de export» pentru vechiul Regat sau pentru alte destinații. Publicul dorește să cunoască dispozițiile luate de Consiliul dirigent cu privire la aprovizionare. Să știm: ce dăm voie să iasă din Ardeal, ce articole sânt oprite de a fi trecute peste foste sau actuale granițe, ce ne mai rămâne, și ce ne vine în schimb din afară. Confratele ridică un glas de rugămintă îndreptățită către guvernul provizoriu, pentru a se da în general o *mai întinsă publicitate* tuturor dispozițiilor care privesc interesele generale.

Logodnă. Căpitanul *Cocorăscu* Dumitru dela Comandamentul trupelor din Transilvania s'a logodit cu domnișoara *Lucreția Slăvițescu* din R. Vâlcea.

La Comandarea Pieții. Toate cererile de permisiuni de intrări, spectacole, conferințe etc. în Sibiu să se adreseze mai întâi *Comandării Pieții*, care le va trimite la cenzurarea la Comand. Trup. iar în urmă li se va da aprobarea cuvenită, fără de care spectacolul nu va avea loc.

Pentru studenții ardeleni. Ni se comunică din partea resortului de culte și instrucțiune publică că toți acei studenți ardeleni, cari pleacă la 9 Februarie la căminul studențesc din București, să iee cu sine pe lângă documentele necesare și haine de pat (saltea goală, pernă și cearșafuri), tacâmuri pentru masă (farfurii, lingură, furculiță, cuțit păhar, servet) și alimente care se conserva (brânză, slănină, fructe uscate ș. a.) Plecarea va fi din Sibiu la 9/22 Februarie a. c. Studenții se vor putea atașa la tren în oricare gară dintre Sibiu și Brașov.

Știri vieneză. Se anunță din Viena: Cancelarul de stat, Dr. Renner, ținând o vorbire la o adunare electorală, a zis despre politica frunțașilor căzuți ai Austriei vechi următoarele: Se prefac oamenii c'au murit; dar pe ascuns lucrează cu atât mai vârtos. Coroana și-a pierdut puterea enormă, împreună cu cele 10 milioane coroane ale listei civile. Arhiducii sânt înlăturați din viața publică, ei la a căror bilet de vizită cădeau în genunchi toate oficiile, ei cari în parte s'au îmbogățit nespun de mult pe cheltueala statului, Principii, conții și marii proprietari, cari ședeau în casa seniorilor, și la a căror semn trupele porneau împotriva muncitorilor nemulțumiți, generalii cari astăzi trebuie să trăească ca simplii cetățeni: toți aceștia nu uită și asteaptă să le bată ceasul. Adună bani, îngrămădesc milioane peste milioane, ca să poată cumpăra pentru sine partide întregi.

Teatru și joc în Tilișca. Corpul învățătoresc dela școala ort. română din Tilișca organizează Sâmbătă în 2/15 Februar a. c., cu prilejul sărbătorii hramului școlar, o producțiune teatrală, împreună cu joc, la care invită pe toți binevoitorii școlai. Se vor juca piesele: *Jertfe*, piesă dramatică în 4 acte de O. Prie, și *Țiganul la vânat*, piesă comică de Emanoil Suciu.

Venitul net este menit pentru biblioteca școlară și parohială, ear 10% pentru fondul orfanilor. Alte invitări nu se fac.

B'ale sărbilor. Din Elveția se vestește: Moștenitorul tronului sârbesc, Alexandru, care va mai sta câteva zile în Paris, n'a fost primit de președintele Wilson, căci acesta a aflat despre cererile teritoriale exagerate ale sărbilor privitoare la încorporarea întregului Bănat.

Impotriva speculanților cu lei. Consiliul dirigent, în urma speculei ce se face cu bancnotele românești, a dat următoarea ordonanță: Prin exportarea bancnotelor de lei de pe teritoriul României și de pe teritoriile unite cu regatul României, se face nu numai o speculă urâtă, dar se păgubește și poporația noastră care este mormită în fel și chip să dea lei din mână. Se atrage atențiunea publicului, ca în interesul său propriu să nu dea nimeni din mână bancnotele, în special bancnotele emisiunii băncii Naționale.

Ordin circular. Se aduce la cunoștință tuturor proprietarilor sibiieni, cari au camere libere din cele rechiziționate de către comandarea Pieții, că sânt datorii a le anunța la comendarea Pieții, cel mai târziu 24 de ore după plecarea ofițerului. Contravenienții vor fi amendați. Comandantul Pieții Sibiu.

Mersul trenurilor în Sibiu. Valabil din Februar:

1. Sibiu — București pleacă ora .	5.44 p. m.
2. București — Sibiu sosește „	11.00 a. m.
3. Sibiu — Copșamică pleacă „	6.20 a. m.
4. „ „ „ „	4.02 p. m.
5. Copșa-mică — Sibiu sosește „	11.35 a. m.
6. „ „ „ „	10.05 p. m.
7. Sibiu — Vințul de jos pleacă	8.00 a. m.
8. Vințul de jos — Sibiu sosește.	7.30 p. m.
9. Sibiu — Cîsnădie pleacă ora	5.23 a. m.
10. Cîsnădie — Sibiu sosește „	7.00 a. m.
11. Sibiu — Căneni pleacă „	7.04 a. m.
12. Căneni — Sibiu sosește „	10.30 a. m.
13. Sibiu — Sighișoara pleacă în fiecare Luni, Miercuri și Vineri	7.43 a. m.
14. Sighișoara — Sibiu sosește în fie care Marți, Joi și Sâmbătă	7.00 p. m.

Nuntași pentru înzestrarea fetelor sărace. În marea lor veselie nuntașii de la ospățul tinerilor *Silviu Joldoș* și *Marioara G. Simțion*, fiind nași dl *Traian Marian*, ospătar și soția sa, gândindu-se și la cei lipsiți, la stăruința vornicului *Ioan Imbăruș*, au dăruit cor. 62. — la *Fondul Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace*. În total s'a adunat cor. 124. — din cari cor. 62. — s'au dat la *fondul colectiv pentru casa națională țărănească din Sibiu*. La fondul pentru înzestrarea fetelor a mai dăruit Elis, sodal cusătoare de fețe de ghet, Ion Onica, măiestru cismar. Teodor Docică (Cîsnădie). Nic. Lăpăduș, și Dumitru Căzan, măestri cismari, fiecare câte 4 cor., Ioan Suciu și Teodor Cora, măiestri cismari, câte 2 cor., frații Eugen și Alexandru Stănciu, sodali croitori, câte 4 cor; Grigorie Lador paroh (Chivești) cor. 10.80 și Dr. Gravid Lador, catihet (Deș) cor. 10. Pentru darurile generoase exprimă sincere mulțumite: Vic. *Tordășianu*, președintele reuniunii meseriașilor sibiieni.

Teatre în Sibiu

Cinematograful Orașului. Piața Hermann.
Directoară: D-na M. Scholtess.
Zilnic programă interesantă.
Inceputul la ora 7 seara.
Dumineca se dau trei reprezentații la ora 3, 5 și 7

Cinematograful Apollo. Strada Schevis.
Directoară: Dna Emil Toth.
Joi: *Mâna*, dramă detectivă în 3 acte.
Vineri și Sâmbătă: *Lupta pentru existență*, dramă în 5 acte.
Duminecă și Luni: *Gardistul* dramă în 4 acte.
Inceputul la: ora 6½ și 8½ seara.
Dumineca se dau trei reprezentații la ora 3½ 5½ și 7½.

Cărți și reviste

Calendarul Arhidiecezan. A ieșit de sub tipar *Calendarul Arhidiecezan pe anul 1919.*

Cuprinde, ca și cel din anul trecut, lucruri interesante de citit și îndrumări de folos: Povestiri din cele mai frumoase, istorioare, anecdote, glume, versuri.

Este împodobit cu patru chipuri ale bărbatilor noștri răposați în vremea războiului.

De vânzare la *Librăria Arhidiecezană* în Sibiu. Prețul: 2 cor. 50 fileri (și porto 20 fil.) Ediția cu *șematism* costă 4 coroane (și porto 20 fil.) Este astăzi cel mai căutat calendar românesc.

Carte de bucate. Cea mai bună carte de bucate a apărut sub titlul de *Poftă Bună*, partea III și IV, de Zotti Hodoș. Prețul unui exemplar este 3 coroane. Volumele amândouă, cu 6 cor., se pot cere la autoară, în Sibiu, Wintergasse 11, etaj I.

Nr. 4/1919

(35) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei Bucium-Isbita (cl. III), în protopresbiteratul Abrudului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fașionate în coala B. pentru întregirea dotației dela stat.

Cei ce doresc a ocupa acest post sânt datorii a-și înainta petițiile instruite conform legii subsemnatului oficiu în termenul deschis, și cu prealabila încuviințare a subsemnatului se vor prezenta în vre-o Duminecă ori sărbătoare în comună spre a cânta, cuvânta, eventual a celebra și a face cunoștință cu poporul.

Abrud, 10 Ianuarie 1919.

Oficiul protopresbiterat ortodox român al Abrudului în înțelegere cu comitetul parohial.

Petru Popoviciu
protopresbiter.

Nr. 12/1919

(36) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului al II lea de învățător dela școala confesională gr-or. română din Crihalma, tract. Cuhalm, se escrie concurs cu termen de 15 zile de la prima publicare în ziarul «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt: 1200 cor., dintre cari 100 cor., de la comuna bisericească, iar restul de la stat — votat deja, — precum și urcările de salar după anii de serviciu de asemenea de la stat. Învățătorul ales va avea de la biserică relut de lemne, grădină de legumi și locuința în edificiul școlai gr-or. rom.

Învățătorul e dator a ținea serviciu de cantor la utrenie și a forma cor de mai multe voci cu elevii și a cânta cu ei răspunsurile liturgice în Dumineci și sărbători. Concurenții sânt datorii a se prezenta în comună, a cânta și a-și arăta priceperea în tipic, și a face cunoștința cu poporul.

Crihalma, din ședința comitetului parohial ținută în 31/XII 1918.

Dionisie Bucur m. p. **George Ghinde m. p.**
paroh-pres. notar.

Pentru conformitate cu originalul:
Crihalma, în 1 Februarie 1919.

Oficiul parohial:
Dionisie Bucur
paroh.

(328) 10—10

Ernest Hajdu, zugrav artistic

de firme, decorator, pictor de biserici și polăitor. — Sibiu, Str. Cîsnădiei Nr. 31.

(37) 1-3

Concurs

Pentru ocuparea alor (4) patru posturi de învățători, resp. învățătoare, la școala de stat din Ghelariu, cercul Hunedoara se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare.

Salariile se vor plăti de cătră stat.

Se observă că directorul are locuință co-răspunzătoare în natură, precum și o grădină bună de legumi și pomi.

Ghelariu, 1 Februarie st. n. 1919.

Consiliul național:

Gh. Henția
prezident.

Iosif Florea
notar.

La Librăria arhidiecezană din Sibiu se află spre vânzare:

Cântece

pentru voce și piano de Emil Monția.

I.

1. Oltul, poezie de O. Goga.
2. Singur, poezie de O. Goga.
3. Doina, poezie de G. Coșbuc.
4. Reverie (Când amintirile 'n trecut), poezie de Eminescu.

Prețul 3 lei = 6 coroane.

Expedită recomandat, porto postal 40 fil.

Intreprindere română

Prima societate română de import și export

S. Ittu & Comp.

Sibiu, str. Cisnădiei 1-5

Se ocupă exclusiv cu import și export internațional al materiilor brute, semi-fabricate și fabricate.

Legături comerciale internaționale.

Correspondență în limbile română, italiană, franceză, germană și maghiară.

Rugându-vă pentru binevoitor sprijin semnăm

cu deosebită stimă

S. Ittu & Comp.

Publicație

Divizia II vânzători are nevoie de:

5000 mantale.

5000 tunici,

5000 pantaloni și

5000 capele.

8-10

În caz că nu se vor primi oferte pentru haine gata, divizia are nevoie de 24,000 metri postav gris închis (verde)

Condițiunile și modelele tip se pot vedea în toate zilele la biroul intendenței, școala de cadeți.

Șeful serviciului intendenței.

Sibiu, 29 Dec. 1918.

Intendant Maior

Niculescu.

Se primește

O persoană de muncă, având cunoștința celor trei limbi din patrie și știind scrie cu mașina Yost. A se adresa în cancelăria avocatului **Dr. Mátyás Lazar**, Sibiu, strada Cisnădiei nr. 28.

(39) 1-3

Lemne de foc

Se găsesc de vânzare, cu prețuri reduse, lemne de fag, tăiate și netăiate, cât timp ține provizia, la:

Ferenczi Illes,

Sibiu, Strada Bisericii 16.

(38) 1-2

Noutate!

Plachetele în relief ale Maiestăților Lor Regele **Ferdinand** și Regina **Maria**, admirabil executate după modeluri artistice.

Fiecare bun român ar trebui să poarte semnele acestea.

Plachetele amintite, oxidate, suflăte cu agint și aurite, se află de vânzare cu prețul de 3-5 cor. lu reprezentantul prim al **Agenturii Bicskey A.** în Sibiu, Strada Cisnădiei 35.

1-10

Revanzătorii primesc rabatul cuvenit.

A apărut

în editura comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane

Psaltirea bogată

tipărită în zilele Preainălțatului împărat și rege **Francisc Iosif I**, sub îngrijirea și binecuvântarea Înalt Preasfințitului Domn **Ioan Meșianu**, arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și mitropolit al românilor de religiuinea gr.-or. din Ungaria și Transilvania, cavaler al ordului **Francisc Iosif** class I și al coroanei de fer class II. Proprietar al crucei pentru merite, membru în casa magnaților etc. etc.

Se află în depozit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană** și se vinde legată frumos în piele roșie, fără copcii și ornament aurit, la mijloc cu sfânta cruce, cu **20 cor.** scumpindu-se pielea, legată în pânză neagră și la mijloc imprimat o cruce, cu **15 cor.** Revanzătorilor se dă rabat **10%**. Tipar frumos cu litere latine, de calitatea primă, și hârtie fină și trainică.

Încercați!

În ziarul **Telegraful Român**, care apare de 3 ori pe săptămână, se publică cele mai ieftine

inserate și reclame

cu deplin succes. — Adresa: **Administrația Telegraful Român,** Sibiu, Strada Măcelarilor 45.

Cei ce fac comande pe temeiul acestor reclame și inserate, să amintească totodată și numele foii noastre.

La «Librăria arhidiecezană» din Sibiu se află de vânzare

Brazde în ogrorul lui Hristos

de

Dr. Ștefan Cioroianu.

Prețul unui exemplar **6 Coroane**, plus porto postal recomandat 1 Cor.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană:

Despre caritatea creștinească.

Trei predici

de

Abatele Metodiu Zavoral.

Prețul: 30 fileri plus 10 fileri porto. Se vinde pentru scopuri culturale-filantropice.

În editura «Librăriei arhidiecezane» din Sibiu a apărut și se află de vânzare

Apostolul

care cuprinde

Faptele și epistolele Sfinților Apostoli.

Tipărit în zilele Preainălțatului Împărat și Rege Carol al IV-lea, cu binecuvântarea Înalt Preasfințitului Domn Vasiliu, Arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și Mitropolit al Românilor de religie greco-orientală din Ungaria și Transilvania, consilier intim de stat al Maiestății Sale ces. și reg.

Prețul unui exemplar:

Legătură simplă **K 15**—, plus porto postal **K 3**—
Legătură imitație de piele **K 20**—, plus porto postal **K 3**—.

Revanzătorilor li se dă 10% rabat.

La «Librăria Arhidiecezană» în Sibiu se află de vânzare:

Seminte din agrul lui Cristos

cuvântări bisericesti pe toate Duminecile și sărbătorile de peste an, precum și la casuale bisericesti, publice și private

de

Zacharia Boiu, fost asesor consist., etc.

Tomul I: Cuvântări la Duminecile de peste an.

Tomul II: Cuvântări la praznicele și sărbătorile de peste an, precum și la casuale bisericesti.

Tomul III: Cuvântări bisericesti la înmormântări, parastase și alte festivități funebreale. Adaus de texturi biblice pentru cuvântări funebreale.

Cuvântări funebreale și memoriale.

Prețul: de fiecare tom **3 Coroane** plus porto postal **3 Coroane**.

Piese muzicale de Tib. Brediceanu

Doine și cântece românești pe teme populare.

(Canto și piano)

Caiet I (ediția a doua).
Foaie verde, foi de nuc.
Cântă puil cucului.
Spune, mândro, adevărat.
Vai, badișă, dragi ne-avem.
Badișor depărțitor.
Cine m'aude cântând.
Bade, zău, o fi păcat.
Bagă, Doamne luna 'n nor.

Caiet II (ediția a doua).
Știi tu, bade, ce mi-ai spus.
Vino, bade, iar acasă.
Năcăjit, ca mine, nu-i.
Floare fui, floare trecni.
Cântec haiducec I.
După ochi ea murele.
Trageți voi boi.
Cine n'are dor pe vale.

Caiet III.
Păsărică muță-ți cuibul.
Leagănă-te frunzuliță.
Turtura din valea sacă.
Cântec haiducec II.
Ce vii, bade, târzior.
Tu te duci, bade, sărace.
Foaie verde, foaie lată.
Pe unde umblă dorul.

Caiet IV.
Pe sub flori mă legănai.
Foaie verde, pup de erin.
Sus în vârful dealului.
Mândro, de dragostea noastră.

**Când treci, bade, pe la noi.
Frunză verde, frunzuliță.
Auzi, mândro, cucu-ți cântă.
S'a dus cucul de p'aici.**

Nou! { Măi Timișe, apă rece.
De când, bade, tu te-ai dus.
Floriciță de pe apă.
Cântec haiducec III.

{ Bade, după dumneata.
Cucule cu peană sură.
Toată lumea-i dintr'un neam.
Câte flori sânt pe pământ.

Nou!

Jocuri românești pe teme populare.

(Piano solo)

Caiet I (ediția a doua).
De doi (Lugojana) I.
Măzărica.
Ardeleana (ca în Banat) I.
Pe picior I.
Ardeleana I.
Brâu I.
Hora (ca în Banat) I.
Ardeleana (ca în Banat) II.

Caiet II (ediția a doua).
Ardeleana (ca în Banat) III.
Pe picior II.
Ardeleana II.
Țarina.
Invărtita I.
De doi II.
Ardeleana III.
Brâu II.

Caiet III (ediția a doua).
Brâu III.
Ardeleana (ca în Banat) IV.
Hațegana.
Invărtita II.
Pe picior III.
Ardeleana (Abrudeana) IV.
Brâu IV.
Ardeleana (ca în Banat) V.

Hora (ca în Banat) II.
Invărtita III.
Brâu V.
Pe picior IV.

Caiet IV.
Ardeleana V.
Brâu (Danțu) VI.
Ardeleana (ca în Banat) VI.
Din Maramurăș.

Nou! { Hora III (a fetelor).
Ardeleana VI.
De doi III.
Brâu VII.

{ Invărtita IV.
Ardeleana (ca în Banat) VII.
Ardeleana VII.
Brâu VIII.

Nou!

Prețul unui caiet Cor. 10'— fr.

La șezătoare,

Icoană din popor (1 act cu un preludiu). Text de C. Sandu-Aldeș și I. Borcia.

Cuprinsul:

Preludiu și cor.	Nr. 4. A lui Moș Marin.	Nr. 9. Cântec haiducec.
Nr. 1. Doina lui Sorin.	" 5. Melodrama.	" 9a. Solo de fluier.
" 2. Mândruță cu ochii verzi.	" 6. Cântecul Ilenei.	" 10. Brâu.
" 3. Cântec din bătrâni.	" 7. De masă.	" 11. Duet.
	" 8. Scenă.	" 12. Invărtita și cor.

Partitura pentru canto și piano Cor. 16'— fr.

Rândunica, vals (ediția a doua)	Lei 5'—
Vioarele, vals (ediția a doua)	" 5'—
Aurora, vals	" 5'—
Quadrille, pe motive românești	" 5'—
Preludiu Hora din «Serata etnografică» (ediția a doua)	" 5'—
Hora (Do ♯ minor — Cis moll) (ediția a doua)	" 4'—
Nou! { Hora (Re ♯ major — Des dur)	" 4'—
{ Hora (La ♯ major — As dur)	" 4'—

Piese epuizate au apărut în edițiuni noi. De vânzare la toate librăriile românești.

Depozit general: **LIBRĂRIA ARHIDIECEZANĂ Sibiu.**

La «Librăria Arhidiecezană» în Sibiu, se află de vânzare

Dr. Petru Șpan

conferență citită la congresul învățătorilor gr.-or. români din Biharia

de **Nicolae Regman.**

Prețul: 30 fil. plus porto postal 6 fil.

Casa dela Jerihon

omilii și cuvântări bisericesti

de **Dr. Ioan Broșu.**

Prețul: Cor. 7 + porto recom. 50 fil.